

de legată artista am fost martorii altei premiere cu larg ecou, prin inaugurarea "Casei romanței" - spațiu muzeal unic în România, dedicat romanței ca gen muzical de patrimoniu al culturii naționale. "Casa romanței" își desfășoară activitatea sub patronajul Federației asociațiilor, centrelor și cluburilor pentru UNESCO din Europa și America de Nord, oferind o imagine vie a istoriei genului, prin afișe, fotografii, partituri, discuri, cărți, tipărituri, instrumente. Tot în 2017 Alina Mavrodin a inițiat un alt proiect de rezonanță - programul național de concerte "Romanța ne unește", desfășurat sub

egida Anului european al patrimoniului cultural și dedicat celebrării Centenarului Marii Uniri, cu concerte în care nu numai că a cântat, dar le-a și prezentat.

Alina Mavrodin a renunțat deliberat la statutul de vedetă a muzicii ușoare pentru a se dedica romanței. I-am urmărit extraordinarele recitaluri atât de pe scena "Crizantemei de aur", dar și a altui festival important de romanțe, "Te-aștept pe același drum", de la Zlatna, unde a fost și în juriu, ca și la "Crizantema de argint" de la Chișinău. Iar dacă astăzi municipiul Târgoviște este asociat titlaturii "Cetatea Romanței", acest lucru i se datorează într-o măsură covârșitoare Alinei Mavrodin, care este nu numai o interpretă de mare profunzime, cu înzestrări artistice rare, dar și un manager reductabil, o "Doamnă de fier" care luptă pentru acceptarea romanței ca gen muzical de patrimoniu. Dovada cea mai convingătoare sunt aceste "Romanțe de aur" editate de casa de discuri Eurostar pe un album ce a strălucit la standul special de la Târgoviște și cu siguranță și la "Casa romanței": ele sunt legate organic de istoria "Crizantemei de aur", festival cu care Alina Mavrodin Vasiliu se identifică plener.

Casa primitoare a Corinei Elena Badea

Mi-a făcut o deosebită plăcere să "prefațez" acest nou album, al șaselea din carieră, al valoroasei cantautoare, așa cum am făcut-o și cu precedentele editate de casa de discuri Eurostar. Dar, în egală măsură, sînt și onorat, pentru că îmi admir talentul, inclusiv cel de pictoriță, precum și capacitatea de a se împărți cu eleganță între profesiunea de medic primar apreciat și artă, nemaivorbind de recursul permanent la originile sale armânești (după mamă). Este o formă concretă și absolut meritorie de a nu renunța la tradițiile strămoșești, la limba deprinsă de la bunici (este și o poetă remarcabilă, cu premii internaționale), fiind un adevărat port-drapel artistic al acestei etniei puternice, demne, care a trecut prin vicisitudinile timpului și istoriei fără a renunța la limbă și la port.

Pentru cei care n-o cunosc și care n-au în colecția personală albumele anterioare, de care am amintit, reiau aici câteva date biografice. Deși locuiește la Tulcea, s-a născut la Iași, unde părinții săi erau studenți. Părinții mamei sale, Hristu și Urania Petra, fârșiroți, erau născuți în nordul Greciei de azi, în ținutul Macedoniei, pe care l-au părăsit, ajungînd în România după un popas în Bulgaria. De la regretata și iubită sa mamă, care a fost tot doctoriță, a moștenit pasiunea pentru medicină, iar tatăl său, chitarist și acordeonist, i-a transmis talentul muzical, înscriind-o la clasa de pian de la școala de muzică. Frumoasa poveste muzicală debutează în 1992, cînd Corina Elena Badea lansează prima sa compoziție cântată în armânește, "Prota vreari" (Prima dragoste), preluată de atunci de numeroși interpreți, dar abia după două decenii cutează a-și pune în valoare harul indiscutabil prin editarea unui prim album, sub pseudonimul atât de frumos "Elena di vreari" (Elena de dragoste). Reușitele sale muzicale și poetice au fost răsplătite cu numeroase premii, la Skopje sau Știp, în Macedonia, dar și la Timișoara, Câmpulung-Muscel sau București. De pildă, la Skopje a fost recompensată cu Trofeul "Constantin Belimace" pentru sensibilă sa poezie "Di vreari armânească" (Dragoste armânească), transformată și într-un minunat cîntec. A fost desemnată "Omul anului la armâni", are apariții la toate posturile importante de radio și televiziune (la Radio Enigma România emisiunea de profil a lui Sorin Andrei are ca leit-motiv compoziția sa "Hai-hui prin sufletul folkului"). Este de altfel o mare iubitoare a folkului, anul trecut ovaționând până dimineață, la Sala Palatului, corifeii fostului "Cenaclu Flacăra", între care colegul și prietenul, nelipsit din spectacolele și lansările sale, Vanghele Gogu. Iar la Radio România Internațional a fost premiată pentru întreaga activitate de valorosul regizor Toma Enache, autorul primului lung-metraj inspirat de viața etniei, "Nu hiu faimos, ama hiu armân" (Nu sunt faimos, dar sunt armân). Pe 31 august, 1 și 2 septembrie 2018 Corina Elena Badea a fost invitată de onoare în cadrul proiectului

internațional "Sursul de aur" ("Izvorul de aur"), organizat de Institutul Național pentru Protecția Monumentelor de Cultură și de Muzeul din Știp, Macedonia. Este de fapt un amplu festival al tradițiilor armânești din întreaga lume, în cadrul căruia Corina Elena Badea, alături de alte notorii personalități artistice și academice, a cântat, și-a recitat câteva poeme și și-a vernisat expoziția de picturi proprii, câteva din acestea putând fi regăsite și în cuprinsul acestui album. Recitalul său, voce și pian, alături de baritonul Kirju Ljakovski, a inclus melodii armânești cu tentă clasică: "Ti vidzui asearnoptea Lena", "Cara va-s mi tornu tu Bituli". "Ako odam vo Bitola" (după Petar Georgiev Kalica), diferite de cele binecunoscute, de dans.

Așadar, după sensibilul "Autograf de cantautoare" din vara lui 2017 și de "Colindele cu aromă de Sărbători" din iarna aceluiași an, casa de discuri Eurostar ne propune acum o nouă colecție de compoziții proprii aduse la rampă de vocea cu irizări de cristal a acestei artiste atât de delicate

și, din păcate, atât de modeste (azi nu se mai "poartă" așa ceva, bunul-simț și discreția au devenit defecte!). Corina Elena Badea ne poartă cu ospitalitate în casa armânească, unde ne așteaptă pe masă cu celebrele plăcinte (deja îmi lasă gura apă când scriu aceste rânduri!), iar ea, cu chitara la piept, deapănă dintr-un colț al camerei, așezată pe un scaunel, cîntece atât de calde, care ne aduc o lacrimă în colțul ochilor: "Casa este aranjată/ Miroase atât de bine a plăcintă.../ Bunica în tinerețea ei/ Cu baticul legat/ Cu fir frumos de lînă/ Mă așteaptă cu furca în mînă/ De cîte ori mă întorc de departe..." ("Casa noastră armânească"). Străbate ca un fir roșu mândria de a fi armân, frumos, demn, neîngenuncheat: "Armânul este născut din munte/ Cu soarele pe frunte/ El ține în palme/ Rîuri de dragoste de neam.../ Dumnezeu i-a făcut pe armâni din soare/ Să trăiască cu dorul de înaintași/ Nimic nu îl sperie/ Lupta nu-l doboară/ Ca pe un fir de nisip, vîntul îl poartă/ Să-l piardă de-a lungul timpului/ Dar dragostea armânească/ Nu îl lasă să se topească/ Pentru a lui menire/ Armânul nu pierie!" ("Armânul este...!"). Dar mai presus de toate sînt tulburătoare cîntece de dragoste, în care despărțirile, pentru o etnie în permanentă pribegie, au uneori accente sfâșietoare: "Soarta m-a alungat departe/ Dar iubirea față de tine mă cheamă/ Să-ți regăsesc tinerețea/ Frumoasa mea/ Te-am lăsat ca pe o mică floare albă/ Din ochii tăi curgînd rîuri de lacrimi...", la care ea îi răspunde la fel de dramatic: "Nu te-ai gîndit, dragul meu/ Ori m-ai uitat/ Cum mă doreai ca pe o stea/ Să fiu mireasa ta, dragul meu/ Unde te-ai pierdut, soarele meu?" ("Cîntec pentru o

mireasă"). Sau ce poate fi mai emoționant decât declarația de iubire a unui tînăr "picurar" (păstor, îndeletnicire tradițională la armâni, din cele mai vechi timpuri), care este gata să lase totul, chiar și turma sa de oi, pentru a câștiga inima iubitei și încrederea părinților ei, educația familială, mai ales în trecut, fiind foarte strictă la armâni: "Lungă-mi pare calea...multă nea și ploi/ Draga mea deschide-mi poarta/ Să mă odihnesc la voi.../ De dor, bietul de mine/ Singur sus la stîină/ Oile m-au simțit/ Sau de mila mea/ Au pornit către tine/ M-am luat după ele/ Și așa am ajuns la casa ta.../ Poate părinții tăi/ Nu doresc ca eu să rămîn/ Eu nu am avere decît oile/ Și dragostea mea de tînăr bărbat armân/ M-aș întoarce din cale/ Aș uita de oile mele/ Doar dacă ai vrea să fie a ta/ Dragostea mea de tînăr bărbat armân" ("Dragostea mea de tînăr bărbat armân").

Discul de față este unul foarte echilibrat sub raport muzical și poetic, cu înregistrări de calitate și colaboratorii muzicali valoroși pe care i-am întîlnit și la precedentele albume. Poate el va fi lansat la Tulcea, ca și anterioarele, în spectacole de caritate, pentru că artista este și o persoană extrem de generoasă și cu suflet bun. Am prezentat unul din aceste concerte și m-am convins cu cîtă afecțiune și cu cît respect este privită Corina Elena Badea de către tulcenii, așa cum, cu bucurie, am asistat la afluența de public la lansările ei de la magazinul "Muzica" din București. Am fost și promit să fiu și în viitor alături de această artistă cu inimă de aur și voce diafană la toate evenimentele muzicale ce o privesc, pentru că o apreciez sincer și cred în talentul

ei rar. Nemaivorbind că mă regăsesc și în unele din versurile ei, avînd eu însumi ascendență armână, după bunicul matern, ceea ce face să simt aceeași emoție intensă ca bunii mei prieteni aromâni cînd aceștia cîntă cu însuflețire, cu mîna la inimă: "Părintească dimîndare/ Nă sprijură cu foc mare/ Frați di mumă și di tată/ Voi români di eta toată/ Blăstemare s-aibă-n casă/ Cari di limba lui s-lasă/ Cari-și lasă limba lui/ S-lu ardă pira focului!". Așadar, porunca părintească ne înconjoară cu foc mare, indiferent de vîrstă, fiind mai mult decît clară: fie blestemat și să ardă-n para focului cel care-și uită limba! E cît se poate de valabil și pentru românii plecați în străinătate sau care aici, acasă, adoptă tot mai mult o "romgleză" care i-ar face să intre (încă o dată) în pămînt pe marii făuritori de dulce limbă românească... Revenind la noul albumul nu putem decît constata că protagonista pronunță și cîntă la fel de curat și de literar și în română, și în aromână, fiind un adevărat om de cultură pe care-l cinstim ca atare.

Colega mea de la Mamaia

Cum să uiți prima iubire, primul sărut... primul festival? Acum să nu vă închipuiți cumva că între noi s-ar fi înfiripat ceva la Mamaia, în 1983, ci doar că aceea a fost ediția la care am debutat amândoi, emoționați nevoie mare, pe scena festivalului celebru cândva. Se pare că am avut mână bună,

din moment ce în seara Galei laureaților am anunțat-o pe Marina Florea în postura de câștigătoare a Trofeului de Interpretare, una din piesele cu care debutanta impresionase juriul figurând de altfel pe discul de față, fiind vorba de "Marea mea iubire, marea", a mentorului său, George Grigoriu. Acesta i-a marcat prima parte a carierei

cu Horia Moculescu

cu creațiile sale ample, ce-i puneau în valoare ambitusul vocal excepțional, și care de fiecare dată cucereau premii la marile festivaluri. Dintre acestea, "Nu vreau să te pierd, iubire!" ne este propusă într-un duet-surpriză cu Paul Surugiu-Fuego (versiune cunoscută publicului din concertele de mare succes "Gramofonul cu amintiri" și "Tu ești primăvara mea"), iar "Cui îi pasă de mine?" este aleasă an de an de numeroși concurenți la festivalul internațional "George Grigoriu" de la Brăila. "Țurai, țurai" datează tot din perioada acelei colaborări, făcând parte din banda sonoră a filmului muzical "În fiecare zi mi-e dor de tine". Voce uluitoare, vibrantă, frumusețe, feminitate - iată ce propunea delicata solistă blondă, cu care aveam apoi să mă reîntîlnesc de sute de ori pe scenă, la Mamaia, în turnee,

emisiuni TV. La faimosul concurs televizat "Șlagăre în devenire" a colecționat toate premiile cu melodiile "Un buchet de crizanteme" de Jolt Kerestely (o puteți reasculta aici) sau "Pământ", de Horia Moculescu. Practic, acest album editat de casa de discuri Eurostar continuă opera de întregire a istoriei muzicii ușoare românești pe care au angajat-o producătorii Venera și Paul Stîngă încă de la înființarea Eurostar, în urmă cu 27 de ani. Astfel, nu lipsesc trei titluri ale altui compozitor important, Ionel Tudor, între care piesa titulară, cerută de public la toate recitalurile interpretei, asemeni versiunii moderne a unei piese vechi de șase decenii, "Nu te pot uita" de Nicolae Kirculescu. Tot un succes ceva mai vechi este cel aparținând lui Marcel Dragomir, "Tu ești destinul meu". Exact jumătate din piesele albumului aparține așadar unui cvintet de creatori de marcă - Kirculescu, Grigoriu, Kerestely, Dragomir, Tudor - cealaltă jumătate reprezentând preocupările muzicale actuale ale Marinei Florea. În fara versiunii

cu Mihai Alexandru

românești a unui șlagăr israelian, figurează melodii ale "lupilor tineri" Adrian Ordean, Dragoș Docan, Robert Anghelescu (de la Bere Gratis) și mai ales Mihai Alexandru, care i-a încredințat valoroasei soliste numeroase partituri de top, în frunte cu "Asta-i seara ta". Avem deci de-a face cu un album extrem de echilibrat sub raport stilistic, melodic, ritmic, cu versuri de calitate (înafara textierilor profesioniști avem și doi poeți-interpreți, Narcisa Suciuc și

cu Paul Surugiu-Fuego

Dinu Olărașu), album prin care Marina Florea ne dovedește că a atins o maturitate interpretativă absolut remarcabilă.

Pagini de **Octavian URSULESCU**